

อาเซียนถือเป็นแหล่งผลิตยางพาราที่สำคัญของโลก โดยมีไทย อินโดนีเซีย และมาเลเซีย เป็นประเทศผู้ผลิต และส่งออกยางพาราใหญ่สุด และจีนเป็นประเทศผู้บริโภคยางพารารายใหญ่สุดของโลก มีข้อมูลที่สำคัญดังนี้

- ปัจจุบันประเทศไทย อินโดนีเซีย และมาเลเซีย มีผลผลิตยางพารารวมกันมากกว่า ๒ ใน ๓ ของผลผลิตยางพาราโลก โดยประเทศไทยซึ่งสามารถผลิตยางพาราได้มากที่สุดในโลกต่อเนื่องตั้งแต่ปี ๒๕๓๔ เป็นต้นมา มีผลผลิตยางพาราในปี ๒๕๕๘ ประมาณ ๔.๕ ล้านตัน คิดเป็นประมาณร้อยละ ๓๖ ของผลผลิตยางพาราทั้งโลก (ตารางที่ ๑)

ตารางที่ ๑ ประเทศผู้ผลิตยางพาราที่สำคัญของโลก ปี ๒๕๕๘

ลำดับที่	ประเทศ	ปริมาณผลผลิต (ล้านตัน)	สัดส่วน (%)
๑	ไทย	๔.๔๗	๓๖.๓๑
๒	อินโดนีเซีย	๓.๑๘	๒๕.๘๓
๓	จีน	๐.๗๙	๖.๔๒
๔	มาเลเซีย	๐.๗๒	๕.๘๕
๕	อินเดีย	๐.๗๐	๕.๖๙
๖	อื่นๆ	๒.๔๕	๑๙.๙๐
รวม		๑๒.๓๑	๑๐๐.๐๐

- จากการที่ประเทศไทย และอินโดนีเซีย สามารถผลิตยางพาราได้เป็นปริมาณมาก ส่งผลให้ทั้ง ๒ ประเทศ กลายเป็นประเทศผู้ส่งออกยางพารารายใหญ่ของโลกนับแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และมีข้อที่น่าสังเกตว่า ทั้งประเทศไทย และอินโดนีเซีย ผลิตยางพาราเพื่อการส่งออกเป็นหลัก มีการใช้ภายในประเทศค่อนข้างน้อย (ตารางที่ ๒)

ตารางที่ ๒ ประเทศผู้ส่งออกยางพาราที่สำคัญของโลก ปี ๒๕๕๘

ลำดับที่	ประเทศ	ปริมาณผลผลิต (ล้านตัน)	ปริมาณส่งออก (ล้านตัน)	สัดส่วน (%)
๑	ไทย	๔.๔๗	๓.๗๘	๘๔.๕๖
๒	อินโดนีเซีย	๓.๑๘	๒.๖๘	๘๔.๒๘
รวม ๒ ประเทศ		๗.๖๕	๖.๔๖	๘๔.๔๔

๓. ทั้งนี้ ยางพาราที่ประเทศไทยส่งออกโดยส่วนใหญ่เป็นยางแท่ง ประมาณร้อยละ ๔๐ และยางแผ่นรมควัน ประมาณร้อยละ ๒๐ (ตารางที่ ๓)

ตารางที่ ๓ ประเภทผลิตภัณฑ์ยางพาราที่ประเทศไทยส่งออก ปี ๒๕๕๔-๒๕๕๘

ปี	ยางแท่ง (ล้านบาท)	ยางแผ่นรมควัน (ล้านบาท)	อื่นๆ (ล้านบาท)	รวม (ล้านบาท)
๒๕๕๔	๑.๓๐ (๔๔.๐๗%)	๐.๗๕ (๒๕.๔๒%)	๐.๙๐	๒.๙๕
๒๕๕๕	๑.๓๒ (๔๒.๓๑%)	๐.๖๔ (๒๐.๕๑%)	๑.๑๖	๓.๑๒
๒๕๕๖	๑.๓๙ (๓๗.๙๘%)	๐.๗๙ (๒๑.๕๘%)	๑.๔๘	๓.๖๖
๒๕๕๗	๑.๕๗ (๔๑.๖๔%)	๐.๗๒ (๑๙.๑๐%)	๑.๔๘	๓.๗๗
๒๕๕๘	๑.๗๗ (๔๗.๒๐%)	๐.๖๔ (๑๗.๐๗%)	๑.๓๔	๓.๗๕

๔. อย่างไรก็ตาม แม้ประเทศไทยจะส่งออกผลิตภัณฑ์ยางพาราในรูปยางแท่งมากที่สุด แต่ประเทศที่มีสัดส่วนการส่งออกรายหนึ่งในตลาดโลกมากที่สุดเป็นอินโดนีเซีย ไม่ใช่ประเทศไทย โดยประเทศไทยมีสัดส่วนการส่งออกรายแผ่นรมควัน น้ำยางข้น และยางคอมปาวด์มากที่สุดในโลก (ตารางที่ ๔-๗)

ตารางที่ ๔ ประเทศที่มีสัดส่วนการส่งออกรายแท่งมากที่สุดในปัจจุบัน

ลำดับที่	ประเทศ	สัดส่วน (%)
๑	อินโดนีเซีย	๔๐.๓
๒	ไทย	๒๑.๙
๓	มาเลเซีย	๑๒.๔
๔	เวียดนาม	๑๒.๒

ตารางที่ ๕ ประเทศที่มีสัดส่วนการส่งออกรายแผ่นรมควันมากที่สุดในปัจจุบัน

ลำดับที่	ประเทศ	สัดส่วน (%)
๑	ไทย	๗๓.๙
๒	อินโดนีเซีย	๖.๓
๓	เวียดนาม	๕.๖
๔	เมียนมาร์	๓.๑

ตารางที่ ๖ ประเทศที่มีสัดส่วนการส่งออกน้ำยางข้นมากที่สุดในปัจจุบัน

ลำดับที่	ประเทศ	สัดส่วน (%)
๑	ไทย	๗๓.๙
๒	เวียดนาม	๓.๘
๓	มาเลเซีย	๓.๔

ตารางที่ ๗ ประเทศที่มีสัดส่วนการส่งออกยางคอมปาวด์มากที่สุดในปัจจุบัน

ลำดับที่	ประเทศ	สัดส่วน (%)
๑	ไทย	๒๖.๖
๒	มาเลเซีย	๑๒.๒
๓	เยอรมนี	๑๐.๙
๔	สหรัฐอเมริกา	๖.๒

๕. ในด้านผู้ใช้อย่างพารา พบว่าประเทศจีนซึ่งก้าวขึ้นเป็นผู้ใช้อย่างพารารายใหญ่ที่สุดของโลกต่อเนื่องตั้งแต่ปี ๒๕๔๔ เป็นต้นมา เป็นผู้ใช้อย่างพาราในปัจจุบันสูงถึงประมาณร้อยละ ๔๐ ของปริมาณความต้องการใช้อย่างพาราทั่วโลก (ตารางที่ ๘) โดยส่วนใหญ่นำไปเป็นวัตถุดิบในการผลิตยางล้อรถยนต์ ซึ่งนอกเหนือจากการผลิตเพื่อใช้ภายในประเทศ ได้ส่งออกไปตลาดสหรัฐอเมริกาเป็นจำนวนมากในแต่ละปี

ตารางที่ ๘ ประเทศผู้ใช้อย่างพาราที่สำคัญของโลก ปี ๒๕๕๘

ลำดับที่	ประเทศ	ปริมาณการใช้ (ล้านตัน)	สัดส่วน (%)
๑	จีน	๔.๖๘	๓๘.๓๙
๒	อินเดีย	๐.๙๘	๘.๐๔
๓	สหรัฐอเมริกา	๐.๙๔	๗.๗๑
๔	ญี่ปุ่น	๐.๖๙	๕.๖๖
๕	มาเลเซีย	๐.๔๗	๓.๘๖
๖	เกาหลีใต้	๐.๓๙	๓.๒๐
๗	อื่นๆ	๔.๐๔	๓๓.๑๔
รวม		๑๒.๑๗	๑๐๐.๐๐

๖. โดยพบว่าช่วงหลายปีที่ผ่านมาประเทศจีนเป็นตลาดส่งออกยางพาราสำคัญที่สุดของประเทศไทย โดยประเทศไทยส่งออกยางพาราไปประเทศจีนมากกว่าร้อยละ ๕๐ ของการส่งออกยางพาราทั้งหมดของประเทศไทย ซึ่งสามารถส่งออกยางพาราทุกประเภทได้มากกว่าปีละ ๓ ล้านตัน นับตั้งแต่ปี ๒๕๕๕ เป็นต้นมา โดยในปี ๒๕๕๘ ประเทศไทยมีการส่งออกยางพาราไปประเทศต่างๆ รวมประมาณ ๓.๘ ล้านตัน (ตารางที่ ๙) จากสภาพการณ์ดังกล่าว ส่งผลให้ราคาซื้อขายยางพาราในประเทศไทยขึ้นกับตลาดประเทศจีนค่อนข้างมาก ช่วงเวลาใดที่ประเทศจีนชะลอ หรือลดการนำเข้ายางพาราจากประเทศไทย จะเกิดผลกระทบต่อราคาซื้อขายยางพาราในประเทศไทยเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะเกษตรกรชาวสวนยางจะได้รับความเดือดร้อนจากราคายางพาราที่จะตกต่ำลง

ตารางที่ ๙ ประเทศที่เป็นตลาดส่งออกยางพาราจากประเทศไทย ปี ๒๕๕๘

ลำดับที่	ประเทศ	ปริมาณส่งออกจากไทย (ล้านตัน)	สัดส่วน (%)
๑	จีน	๒.๑๔	๕๖.๖๑
๒	มาเลเซีย	๐.๔๓	๑๑.๓๘
๓	ญี่ปุ่น	๐.๒๒	๕.๘๒
๔	เกาหลีใต้	๐.๑๖	๔.๒๓

ลำดับที่	ประเทศ	ปริมาณส่งออกจากไทย (ล้านบาท)	สัดส่วน (%)
๕	สหรัฐอเมริกา	๐.๑๕	๓.๙๗
๖	อื่นๆ	๐.๖๘	๑๗.๙๙
	รวม	๓.๗๘	๑๐๐.๐๐

๗. อนึ่ง พบว่ายางพาราที่ประเทศจีนไปลงทุนเข้าพื้นที่ปลูกในประเทศกลุ่ม CLMV (กัมพูชา ลาว เมียนมาร์ และเวียดนาม) ช่วงปี ๒๕๔๙-๒๕๕๕ ประมาณปีละ ๑ ล้านตัน เริ่มจะทยอยให้ผลผลิตแล้ว และมีการคาดการณ์ว่าเมื่อรวมกับผลผลิตยางพาราที่ปลูกในประเทศจีน จะสามารถให้ผลผลิตมากถึงประมาณร้อยละ ๒๕ ของผลผลิตยางพาราโลกในปี ๒๕๖๕ จึงน่าจะเป็นสัญญาณอันตรายที่ประเทศไทยจะต้องเร่งปรับตัวครั้งใหญ่

#### ความท้าทายของอุตสาหกรรมยางพาราไทยในอนาคต

จากการที่การผลิตยางพาราของไทย เป็นการผลิตเพื่อการส่งออกเป็นหลัก และเป็นการส่งออกที่พึ่งพตลาดประเทศจีนค่อนข้างมาก ซึ่งจากการที่ประเทศจีนดำเนินนโยบายพึ่งตนเองในเรื่องผลผลิตยางพารา โดยลงทุนเข้าพื้นที่ปลูกยางพาราในกลุ่มประเทศ CLMV และมีแนวโน้มที่จะมีผลผลิตของตนพอเพียงต่อความต้องการใช้ในอนาคตอันใกล้ ซึ่งจะส่งผลให้มีการลดการนำเข้ายางพาราจากประเทศต่างๆ ประเทศไทยจึงควรจะต้องเร่งปรับยุทธศาสตร์ยางพาราใหม่ โดยควรจะต้องเร่งยกระดับจากการปลูกยางพารา และแปรรูปเป็นเพียงยางแผ่นรมควัน ยางแท่ง หรือยางคอมปาวด์ ส่งออกไปสู่การแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปทั้งเพื่อใช้ภายในประเทศและส่งออกให้มากขึ้น เพื่อเพิ่มมูลค่า และรายได้ผลตอบแทนที่มากขึ้นให้กับเกษตรกรชาวสวนยางพารา และผู้เกี่ยวข้องตลอดห่วงโซ่มูลค่า

โดยเงื่อนไขสำคัญประการหนึ่งที่จะช่วยให้ประเทศไทยสามารถก้าวไปสู่แนวทางดังกล่าวได้ รัฐบาลจะต้องเร่งลงทุนพัฒนาบุคลากรในประเทศเพื่อให้มีจำนวนและองค์ความรู้ด้านการวิจัยพัฒนาแปรรูปยางพาราเป็นผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปต่างๆ อย่างเพียงพอ โดยอาจร่วมมือกับประเทศจีน และประเทศอื่นๆ ที่มีความพร้อมในเรื่องนี้อย่างจริงจังมากขึ้น รวมทั้งการร่วมลงทุนกับประเทศจีน เพื่อสร้างเกษตรกรอุตสาหกรรมแปรรูปผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปจากยางพาราในประเทศไทย เช่น โรงงานผลิตยางล้อรถยนต์ และกับมาเลเซีย เช่น โรงงานผลิตถุงมือยาง เพื่อสามารถส่งออกในรูปผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป เช่น ยางล้อ และถุงมือยาง ที่มีมูลค่าและรายได้สูงขึ้น เป็นต้น

.....

#### แหล่งข้อมูล

- (๑) สถิติการเกษตรของประเทศไทย ปี ๒๕๕๘
- (๒) เอกสารการวิจัยธนาคารกรุงศรีอยุธยา เรื่อง Rubber Industry ใน Thailand Industry Outlook ฉบับเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๙
- (๓) [http://www.rubberthai.com/statistic/stat\\_index.htm](http://www.rubberthai.com/statistic/stat_index.htm)